

'Bu bir Mezopotamya nikâhı'

AYÇA ÖRER / İDRİS EMEN

Türkiye / 16/11/2013

Başbakan Erdoğan'ın "Diyarbakır sürece sahip çıkarsa, dağdakiler de gelir, cezaevleri de boşalır" sözlerinin damga vurduğu Diyarbakır buluşmasını yazarlarımız Radikal.com.tr için değerlendirdi.

İSTANBUL - Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi Başkanı Mesut Barzani'nin Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın daveti üzerine Diyarbakır'a gelerek kentteki temaslarına katılması büyük yankı uyandırdı. Başbakan Erdoğan'ın "Diyarbakır sürece sahip çıkarsa, dağdakiler de gelir, cezaevleri de boşalır" sözlerinin damga vurduğu Diyarbakır buluşmasını yazarlarımız Radikal.com.tr için değerlendirdi.

EYÜP CAN

Bugün Diyarbakır'da sadece 300'ün üzerinde insanın nikâh töreni olmadı bence. Bütün Türkiye'yi ve Ortadoğu coğrafyasını kapsayacak bir süreç başladı. Türklerle Kürtlerin nikâhı tazelandi. Şivan Perwer'le Tatlıses'in düeti iki büyük sanatçıyı bir araya getirirken, Türkçeyle Kürtçenin bu coğrafyadaki düeti oldu. Hem psikolojik olarak çok anlamlı, hem siyasi olarak başlayan çözüm sürecini daha ileri noktaya taşıyacak ileri bir adım atıldı. 30 küsur yıllık şiddet çok büyük tahribatlara yol açtı, faili meçhuller, köy yakmalar, Diyarbakır cezaevinin bölge insanının zihninde yarattığı travma ve bütün bunların toplamında oluşan duygusal bir kopuş vardı. Çözüm sürecinin tıkandığı bir noktada böyle bir buluşma duygusal anlamda bu kopuşu tamir eden, Kürt, Türk, Arap bu coğrafyada yaşayan bütün etnik dini kimliklerin bir araya geldiği bir buluşma oldu. Bugünü geçen yıl Newroz'da başlayan tarihi açılım sürecinin duygusal taçlanması olarak görüyorum. Hem duygusal, hem tarihi, hem siyasi taçlanması. Bu nikâh tazelenmenin üzerine çözüm sürecinin artık çok daha hızlı ilerlemesi ve Başbakan'ın yaptığı konuşmayı hem dağlarda, hem cezaevlerinde insanların kalmadığı bir Türkiye özleminin gerçekleşmesi yolunda tarihi bir adım olarak görüyorum. Küçük hesaplarla taktik hamlelerle bu tarihi adımın gölgelenmemesi gerekiyor. Nasıl ki bir düğünde herkes geçmişte yaşanan kırıncılıkları bile bırakıp o coşkuyu paylaşırsa, bugün yüzlerce nikâhın eşliğinde tarihsel bir Kürt-Türk nikâhı kıyılırken de herkesin geçmişteki sorunları geride bırakıp bu coşkuya ortak olması gerektiğini düşünüyorum. Bu bir Mezopotamya nikâhı. Sadece Diyarbakır'da değil, İzmir'de de, Ankara'da da tekçi görüş, tekçi dayatmaların olmaması

gerektiğini düşünüyorum. Bu Türklerle Kürtlerin nikâhıysa, bu farklı kimliklerden insanların nikâh yapabileceğini gösteriyorsa hiçbir yerde tekçi anlayış olmamalı. Bir arada yaşama kültürünü egemen kılmamız gerekiyor. Sadece sahillere hapsolmuş bir CHP, sadece Güneydoğuda kalan bir BDP gibi adacıkların olduğu değil o adalar arasında kapıların açık olduğu bir topluma evrilmemiz gerekiyor. Türkiye'de demokrasinin en büyük sınavı henüz bu bir arada yaşama kültürünü oturtamamış olması. Başbakan adeta yeni bir balkon konuşması havasında verdi mesajlarını. Mesajın hem AK Parti, hem diğer kesimlere ulaşması gerekiyor. Bu olurken iktidar başka dayatmalar yapınca verilen mesajların samimiyeti sorgulanır. O yüzden bu tarihi nikâhın gereklerini de hep beraber, iktidarı, muhalefeti yerine getirdiğimiz günlere gitmeyi ümit ediyorum.

ORAL ÇALIŞLAR

Barış sürecinin başarıyla yürüdüğünü kabul ettiğimiz şu koşullarda Diyarbakır'da çözüme destek veren bir hava yaratılması bekleniyordu. Gerçekten beklediğimiz gibi oldu. Başbakan'ın konuşması içeriği itibarıyla çok anlamlı ve değerli. Umarım bu havanın ışığında Türkiye daha cesur demokratikleşme adımları atar, umarım anadille ilgili engeller bir an önce kalkar. Türkiye'nin barışı sağlayarak enerjisini yükselteceği bir kere daha ortaya çıkıyor.

ORHAN KEMAL CENGİZ

Başbakan'ın Baydemir'i ziyaret etmesini önemsiyorum. Barış süreci bir süredir kenara bırakılmıştı, bunun önemsendiği anlamında önemli bir mesaj verildi. PKK'ya açık bir mesaj verdi, burada tek bir parti olamaz diyerek demokratik özerkliğe bir gönderme yaptı, o hayal gerçekleştirilemez dedi. genel aftan Aftan söz etmesi önemli. Önemli bir siyasi hamleydi bu. Ben ilk defa hükümetin, Erdoğan'ın proaktif bir tavır aldığını düşünüyorum. daha önce Öcalan'ın hamlelerine yanıt şeklinde geliyordu. Burada bir adım önüne geçti, deyim yerindeyse Öcalan'dan rol kaptı. Özellikle Barzaniyi getirerek. Önemli politik sonuçları olacak, toplum psikolojisi açısından önemli bir adım. Bir sanatçı kendi anadilinde şarkı söyleyecek diye linçe uğradı, o günlerden bugünlere Şivan Perwer'in konuştuğu bir yere geldik. Roma bir gecede kurulmuyor. Bunlar önemli adımlar. Yine başbakan özellikle Barzani'nin izlediği maceraya gönderme yaparak siyasetin altını çizdi. Bundan sonra daha çok siyasetin konuşulduğu bir süreç olmalı. Siyaset alanının genişlediğine dair bir mesaj aldık.

METE ÇUBUKÇU

Diyarbakır'daki buluşma birçok konuda normalleşme açısından önemli. Özellikle semboller üzerindeki tabuların kırılması konusunda bir dönemeç. Başbakan'ın mesajından sürecin devam edeceği, bundan geri dönüşün olmadığı ve bu siyaseti devam ettireceği görülüyor. Bunu yaparken de BDP'yle ilgili soru işaretlerinin de devam ettiği anlaşılıyor. Başbakan'ın da bundan sonraki süreçte bölgeye daha fazla yükleneceğini söyleyebiliriz. Özellikle Barzani'nin verdiği mesajlara da bakılacak olursa, bundan sonraki süreçte Türkiye'yle birlikte hareket edeceğini ancak bölgedeki Kürtleri de ihmal etmeyeceğini söyleyebiliriz. BDP'ye geçen haftaki bütün tartışmalara rağmen Diyarbakır'daki buluşmaya daha ılımlı yaklaşımında hem Barzani'yle ilişkiler hem de barış sürecine desteğini gösterdi.

KORAY ÇALIŞKAN

"Şivan Perwer'in ve Mesut Barzani'nin Diyarbakır'a gelmesi önümüzdeki günlerde hükümetin çözüm süreci konusunda bir takım adımlar atacağını göstergesi. Başbakan konuşmasında cezaevleri boşalacak, gençler dağdan inecek dedi. Bu söylem süreçle ilgili yeni adımlar atılacağını işaretidir. Ancak benim bu adımlara yönelik şüphelerim var. Çünkü önemli olan bu adımların hangi perspektiften atılacağıdır. Bunu da önümüzdeki günlerde hep beraber göreceğiz."